

Specyficzne trudności w uczeniu się – dostosowanie wymagań edukacyjnych

Opracowała:

Gabriela Kopera – Bielaś

pedagog PPP w Belchatowie

Dostosowanie wymagania edukacyjnych

Uczniowie z opinią mają prawo do dostosowania wymagań edukacyjnych. Wynika to z § 2 pkt 3 rozporządzenia MEN z 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych. Przepis ten stanowi, że wymagania edukacyjne, dostosowuje się do:

- indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych,
- możliwości psychofizycznych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię wskazującą na potrzebę takiego dostosowania.

Na obowiązek ustalenia dostosowań nie ma wpływu ani wiek, ani etap edukacyjny. Jeżeli rozpoznany został problem czy stwierdzona dysfunkcja – dziecko ma prawo korzystać z pomocy na lekcjach i w ramach zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Uczniowie bez orzeczenia mają prawo do dostosowania wymagań do ich potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych. **Co więcej, takie prawo przysługuje także uczniom bez opinii z poradni. Podstawą mogą być wnioski i obserwacje nauczycieli.**

Wymagania edukacyjne, o których mowa w art. 44b ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą o systemie oświaty”, dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

1) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe;

2) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania – na podstawie tego orzeczenia;

3) posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania – na podstawie tej opinii;

4) nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt 1–3, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole – na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy – Prawo oświatowe;

5) posiadającego opinię lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego – na podstawie tej opinii.

DYSLEKSJA

- kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów.
- pisemne sprawdziany powinny zawierać mniejszą ilość zadań (lub wydłużony powinien być czas przeznaczony na sprawdzian).
- Wskazane jest stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami
- wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych, sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się często i dotyczyć
- krótszych partii materiału, pytania kierowane do ucznia powinny być precyzyjne

- unikanie wrywania do odpowiedzi, jeśli to możliwe uprzedzenie ucznia (na przerwie lub na początku lekcji), że będzie
- dzisiaj pytany
- nagradzanie ucznia za poprawę wyników w nauce, unikanie negatywnego oceniania na forum klasy
- odpytywanie z głośnego czytania na osobności, nie przy całej klasie
- więcej czasu na czytanie tekstów
- rozłożenie w czasie czytania lektur szkolnych lub innych opracowań
- sprawdzanie, czy uczeń zapisał pracę domową
- podkreślanie najważniejszych kwestii w czasie lekcji, np. „Uwaga, to jest ważne, zapamiętaj”

DYSORTOGRAFIA

- wdrażanie uczniów do korzystania ze słowników ortograficznych podczas pisania wypracowań,
- nieobniżanie oceny za błędy ortograficzne, interpunkcyjne (zamiast tego można poprosić ucznia o uzasadnienie
- pisowni każdego błędnie napisanego wyrazu – ocenie podlega znajomość zasad ortografii i merytoryczna strona pracy)
- podanie trudnych wyrazów przed dyktandem (do opanowania w domu)
- ustalenie z uczniem sposobu poprawy błędów

DYSGRAFIA

- ocenie nie podlega szata graficzna pracy
- możliwe jest zaproponowanie pisania drukowanymi literami lub w uzasadnionych przypadkach pisania na komputerze
- sprawdzanie pracy może polegać na odpytaniu ucznia z jej treści, bądź samodzielnym odczytaniu pracy przez ucznia
- przygotowywanie większej ilości miejsca na wykresy, działania matematyczne, odpowiedzi pisemne.

DOSTOSOWANIE

warunków i form

przeprowadzania egzaminu ÓSMOKLASISTY zgodnie

z aktualnym komunikatem CKE

dla uczniów zdających ze specyficznymi trudnościami edukacyjnymi

w roku szkolnym 2023/24

➤ Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszyte zadań egzaminacyjnych, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi.

- **Przedłużenie czasu**, jeżeli zachodzi taka uzasadniona potrzeba (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń korzystał z takiego sposobu

wyrównywania szans edukacyjnych w związku z posiadaną opinią i fakt ten jest udokumentowany). Przedłużenie czasu dotyczy egzaminu z:

a) z **języka polskiego** – w przypadku opinii o **dysleksji lub dysortografii**

b) z **matematyki** – w przypadku opinii o **dyskalkulii lub dysleksji**

c) z **języków obcych nowożytnych** – w **przypadku opinii o dysleksji**.

➤ Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze (możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w pracy egzaminacyjnej oraz gdy w toku edukacji uczeń został wdrożony do tej formy pracy).

➤ Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego), który zapisuje odpowiedzi zdającego do zadań otwartych (możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie odpowiedzi do zadań w pracy egzaminacyjnej i gdy uczeń w toku edukacji został wdrożony do takiej współpracy z nauczycielem).

W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego uczeń korzystający z pomocy nauczyciela wspomagającego ma obligatoryjnie przyznaną płytę CD z dostosowanym nagraniem, tj. z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie. Korzystanie z płyty z dostosowanym nagraniem wymaga

przyznania dostosowania określonego w pkt 2. w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty o 45 minut.

➤ **Pomoc nauczyciela** (członka zespołu nadzorującego), który przed przystąpieniem ucznia do pracy **odczytuje** z arkusza rezerwowego jeden raz głośno, po kolei wszystkie teksty liczące po 250 wyrazów lub więcej, stanowiące podstawę zadań egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego (**możliwe tylko wtedy, gdy głęboka dysleksja znacznie utrudnia samodzielne czytanie i zrozumienie dłuższego tekstu lub wtedy, kiedy poważne trudności w samodzielnym czytaniu i rozumieniu dłuższego tekstu zostały wskazane w opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej**).

➤ Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych, uwzględniających specyficzne trudności w uczeniu się:

a) z **języka polskiego** – w przypadku opinii o **dysleksji lub dysortografii**

b) z **matematyki** – w przypadku opinii o **dyskalkulii lub dysleksji (jeżeli w opinii**

o dysleksji wskazane są również problemy z zapisem matematycznym)

c) z języków obcych nowożytnych – w przypadku opinii o **dysleksji**.

- **Możliwość korzystania z kalkulatora** na egzaminie ósmoklasisty z matematyki, jeżeli takie dostosowanie jest wskazane (**bezpośrednio wyrażone**) w **opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej o dyskalkulii** i w toku edukacji szkolnej uczeń korzystał z takiego sposobu wyrównywania szans edukacyjnych w związku z posiadaną opinią i fakt ten jest **udokumentowany**.

DOSTOSOWANIE

warunków i form

przeprowadzania egzaminu **MATURALNEGO zgodnie**

z aktualnym komunikatem CKE

dla uczniów zdających ze specyficznymi trudnościami edukacyjnymi

w roku szkolnym 2023/24

- Pisanie pracy na komputerze - dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w arkuszu egzaminacyjnym oraz gdy w toku edukacji zdający został wdrożony do takiej formy pracy.
- Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych, uwzględniających specyficzne trudności w uczeniu się:
  - a) **z języka polskiego na poziomie podstawowym i rozszerzonym** – w przypadku opinii o dysleksji lub dysortografii
  - b) **z matematyki na poziomie podstawowym** – w przypadku opinii o dyskalkulii lub dysleksji (jeżeli w opinii o dysleksji wskazane są również problemy z zapisem matematycznym)
  - c) **z języków obcych nowożytnych, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej, języka regionalnego na poziomie, odpowiednio, podstawowym, rozszerzonym i dwujęzycznym** – w przypadku opinii o dysleksji.

Dostosowanie polega na **modyfikacji procesu edukacyjnego** umożliwiającego uczniom sprostanie wymaganiom.

Podstawowym celem dostosowania wymagań jest wyrównanie szans edukacyjnych uczniów oraz zapobieganie wtórnym zaburzeniom sfery emocjonalno- motywacyjnej.

Bibliografia

1. Komunikat Centralnej Komisji Edukacyjnej w sprawie dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty
2. Komunikat Centralnej Komisji Edukacyjnej w sprawie dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego
3. Rozporządzenia MEN z 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
4. Ustawa Prawo Oświatowe
5. Ustawa o systemie oświaty